

Päeva Sõnum. Nr 106. 7. ? 13. oktoober 2018

USK JA USKMATUS

"Issand pööras Iobi saatuse, kui too palvetas oma sõprade eest." Ii 42:10

41. nädal: 7. ? 13. oktoober 2018

20. pühapäev pärast nelipüha

Iga inimene usub millessegi või kellessegi. Sageli kipub olema, et seni, kuni kõik on hästi, usub inimene iseendasse, materiaalsetesse väärtustesse või lähedastesse. Kui aga elus tekivad min-gid probleemid ja mured, siis tunneb inimene, et ta ei saa ise hakkama ja lähedasedki ei pruugi ai-data ning rahast pole kasu. Sellistes olukordades, kus keegi aidata ei saa, mõtleb inimene vahel Ju-malale. Sageli on haigus, lähedase surm, abi elu purunemine või tööprobleemid inimese elus sellised olukorrad, kus ta palvetab ja pöördub oma Looja poole. See näitab, et Jumalasse uskumiseks pole vaja ei erilisi ratsionaalseid arutelusid ega tõendusid. Piisab vaid enda piiride tunnetamisest ja inimese loomulik usklikkus paneb ta palvetama. Jumal kuuleb palveid ja aitab palujat. Seeläbi sünnib inimese südames ka usk. Usk Jumalasse on Jumala kingitus inimesele. Usk muudab inimese elu.

Usule vastandub uskmatus. Jeesuse eluajal kahtlesid paljud Temas, eitades tema jumalikkust, ja pidasid teda rahva ülesässitajaks. Nii süüdistatakse sageli ka tänapäeval kirikut mitmesugustes asjades, milles tegelikult kirik süüdi pole. See näitab, et inimesel on raske muutuda ja raske tunnis-tada, et tema pole maailma naba.

Meiegi hinges võib olla hetki, mil usk ja uskmatus võitlevad teineteisega. Avatus Jumala kõnetusele aitab otsustada, milline tee on õige. (Soom 2014)

Tee mind terveks, Issand, siis ma saan terveks; aita mind, siis ma saan abi. Jr 17:14

Noored mõtlevad ilmselt vähem tervisele kui vanemad inimesed. Inimene mõtleb ikka sellele, kust king pigistab. Kui tervis on hea ja vastupidavus suur, pole eriti põhjust mõlgutada keha ja hinge hooldust puudutavate kõrvaliste asjade üle. Parem tegelda peaaegu: kaasajooksmisega kirevas maailmas, läbilöömisega elus ja töös.

Noored mõtlevad ilmselt ka Jumalale vähem kui vanem rahvas. Inimene mõtleb sellele, kuhu küünib ta pilk. Kuni meeli ja mõtteid täidavad ainult maised asjad üha heitlikumaks muutuv maailmas, võib sünnipärane Jumalaaimus üldse taanduda. Siis kerkivad üles tuntud kujud, kes taovad uhkelt rusikaga rinnale: "Mina olen ateist!"

Aga kui elatud aastate arv aina kasvab, liikumine muutub juba aeglasemaks ja terviski hakkab logisema, siis enam ei pääse kaugemale mõtlemisest. Siiski võib inimene endiselt teha üsnagi kum-malisi mõttekäike. On neid, kes mitte ainult ei usu Jumalat, vaid nad ei usu arstegi ? ehkki tohtreid võib täiesti silmaga näha ja käega katsuda. Õigem olevat alternatiivmeditsiin jms. Nii upitatakse en-diselt omaenese ego: mina tean paremini kui arstid, tean Jumala suhtes kõike paremini ja tean üldse kõike paremini. Nii elades ei näe me ikkagi veel iseendast ega oma maisest maailmanatukesest kau-gemale.

Alles seal, kus meie tunded ja mõtted tormavad sõna otseses mõttes lõpmatusse ning hüüame siis kogu südamest: "Tee mind terveks, Issand!", võime saada abi. Jumala-kogemust on õigesti määratletud kui lõpmatuskogemust. Nii nagu lõpmatus, ei suuda me Jumalat määratleda, ent järele mõeldes võime mõõnda: nagu lõpmatus pole paljas tühjus, ei ole ka Jumal olematus. See, kes on valmis oma piiratud maailmast kaugemale kaema, muutub võimeliseks märkama ka igaviku imelisi jälgi meie elus.

Kuidas võib siis Jumal teha meid terveks? Vahest teeb usk meid terveks? Öeldakse ju vahel, taas sõrme üleval hoides: "Usku peab olema!" Kas seega usk Jumalasse võib meid teha terveks? Kahtlemata, sest usu kaudu ? ehk täpsemalt: usus antud kontakti läbi ? teebki Jumal meid terveks, nagu palub prohvet Jeremija. Sest me näeme avaramalt ja leiame sellist abi, millele me omas ? olgu nooruslikus või üldse lapsikus ? piiratuses enne ei olnud osanud mõeldagi.

Ei tule arvata, et nüüd tuleb ainult eestpalve abil Jumala poole võidelda haiguste vastu, mis nii või teisiti tabavad inimesi. Ei, Jumal ise on andnud meile kultuurikohustuse, kui ta käskis valitseda muu looduse üle ja teha seda heaperemehelikult "rohuaeda hoides" (1Ms 1:28 ja 1Ms 2:15). Kultuuri hulka kuuluvad ka arstid, keda tasub heade spetsialistidena usaldada. Aga viimselt on meie kõigi elu ja oskused Issanda käes. Seepärast tuleb ka Tema abi paluda, Teda kiita ja tänada. Siis oleme vaimselt terved ja leiame ihulikkugi abi. (Hiob 2016)

Palvetagem: Issand Jumal, Sina halastad neile, kes Sind appi hüüavad, ja annad patud andeks. Elusta meie südames lootus Sinu igikestvare armule, kui kohkunud südametunnistus meid vaevab. Tee meid terveks seespärase inimese poolest, pühitse meie elu ja juhi meid Sinu rahva igavesse rõõmu. Jeesuse Kristuse, Sinu Poja, meie Issanda läbi.

* * *

TAEVANE KUNINGRIIK VÕI MAAILM?

Pühapäev ? 7. oktoober

Siis ütlesid mõned rahva seast, kes seda kõnet kuulsid: "Tema on tõesti prohvet." Teised ütlesid: "Tema on Messias." Aga paljud ütlesid: "Ega siis Messias tule Galileast." Jh 7:40,41

Kunagise Põhja-Iisraeli rahva olid assüürlased küüditanud ära ning asustanud maa muulas-tega. Uusasukad võtsid küll omaks Moosese Seaduse, ent ei pidanud Jeruusalemma templit oma pühamuks. Suhtumine nendesse oli tõrjuv ? kui "Jeesus läkitas välja need kaksteist, käskis Ta neid: "Ärge minge paganate teele ja ärge astuge samaarlaste linna."" (Mt 10:5).

Kuigi galilealased pidasid ise endid juutideks, olid nad jeruusalemlaste silmis poolpaganad ? Naatanael küsib Filippuselt umbusklikult: "Mis võib küll Naatsaretist tulla head?" (Jh 1:46). Nad teadsid: "Ega siis Messias tule Galileast?" (Jh 7:41), "Uuri järele ja sa näed: Galileast ei tõuse prohvetit!" (Jh 7:52).

Jeesus "tuli omade keskele, ent omad ei võtnud Teda vastu" (Jh 1:11). Ta "jättis Naatsareti ning asus elama Kapernauma, mis on mere ääres, Sebuloni ja Naftali aladel, et lähöks täide, mida on räägitud prohvet Jesaja kaudu: "Sebulonimaa ja Naftalimaa, mere teel, sealpool Jordanit, paga-nate Galilea, rahvas, kes istub pimeduses, on suurt valgust näinud, ja neile, kes istuvad surma maal ja surma varjus ? neile tõuseb valgus!"" (Mt 4:13-16).

Jeesus kiitis õndsaks neid, kel silmad olid näha ja kõrvad kuulda: "Õndsad on aga teie silmad, et need näevad, ja teie kõrvad, et need kuulevad. Sest tõesti, ma ütlen teile, palju prohveteid ja õigeid on ihaldanud näha, mida teie näete, ega ole näinud, ja kuulda, mida teie kuulete, ega ole kuulnud" (Mt 13:16j).

Aga meie? Jah, midagi ei ole parata, et meie ihusilmad ei saa Jeesust näha, nagu seda võis Toomas, kes tunnistas: "Minu Issand ja minu Jumal!" Kummatigi, ka meil on lootust. Jeesus ütles talle: "Kas sa usud seepärast, et sa oled mind näinud? Õndsad on need, kes ei näe, kuid usuvad" (Jh 20:28j). Oluline on, et me oma võimetust tunnistasime Temale, kes võib anda silmavalguse ? "Kui te oleksite pimedad, ei oleks teil pattu. Aga et te nüüd ütlete: "Meie näeme", siis jääb teie patt teile" (Jh 9:41).

Nii me võime viimselt ka oma pimedust ja nõtrust ära tundes paluda Teda: "Ma usun, avita mind mu uskmatuseski!" (Mk 9:24). (Paul 2017)

Teda ei tohi kinni võtta pühade ajal, sest muidu hakkab rahvas mässama. (Mt 26:5)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Meie maailm vajab nende inimeste julgust, kes juhivad Jumala kuningriigist. Issand kutsub meid oma järgijatena üles olema julged, visad ja otsusekindlad kuulutades Tema sõnumit oma kaasajas.

Palvetagem: Püha Jumal, Sina ootad ka meilt midagi. Su silmad vaatavad usu peale, mida meil on vähe ja mis kipub kahanema. Siiski ära lase meil eksida kahtlustes ja lootust päris kaotada. Vala taas meie peale oma Vaimu, mis kutsub meid usule, hoiab meid usus ja saadab usu eesmärgile, igavesse ellu. Ove Sander

* * *

ABI TAGATIS ON JUMALA MUUTUMATUS

Esmaspäev ? 8. oktoober

Sina, Issand, istud aujärjel igavesti ja Sinu mälestus kestab põlvest põlve. Ps 102:13

Meil ei ole vaja oma tähtsust üle hinnata. Mitte meie ei ole maailmavalitsejad. Inimesed sünnivad ja surevad, aga päike tõuseb ja loojub täpselt omal ajal. Looduse käigus on midagi, mis ei sõltu meist. Jumal on hoolitsenud maailma eest ja teeb seda ka siis, kui mõni usklik on sattunud hätta. Tema hoolitseb selle eest, et usk meis püsiks. Selline usk on tõeline jõuallikas.

Jumal hoolitseb selle eest, et usk Temasse püsib. Taavet arvestab, et teda võidakse unustada, tema nimi võib kaduda uute põlvkondade mälestusest. Aga see pole õnnetus. Jumal ei saa unustada. Tema on alati elav Jumal ja Temast ei saa mööduda. "Sinu mälestus kestab ..." Nii on see teostunud. Uued põlvkonnad on tõusnud, aga elavad Jumalat kuulutatakse ja usutakse palju laiemas ulatuses, kui seda tehti Taaveti ajal. Võime üsna julgelt öelda, et Jumal jääb. (Tärk 2014:425j)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Me elame õhkkonnas, kus võib kiiresti unustada oma elava usu. Mis saab siis, kui tõuseb uus põlvkond, kes ei tunne Jumalat nii, nagu meie seda tundsim?

Palvetagem: Su kiituseks, mu Looja, laul tõusku ülesse, et kõige õnne tooja mu võtnud süle-sse. Sa imeliselt juhid ja hoiad ilmamaad ja hellameelselt hõlma mu peidad, lapse väetima. Sa tuult ja päikest saadad ja lained vaigistad; Sa öise halla saadad ja vilja kasvatad. Meid õndsusesse juhid ja ellu juhata. Su armu äärt ja põhja, kes jaksaks seda ülista. Aukusti Waldemar Koskimies

* * *

JUMALA KORRALDUS USULISE INFORMATSIOONI ANDMISEKS

Teisipäev ? 9. oktoober

Me jutustame tulevasele põlvele Issanda kiituseväärt tegudest, Tema vägevusest ja Tema imedest, mis Ta on teinud. Ps 78:4

Jumala Sõna paneb usulise kasvatamise ülesande vanematele. Oli aeg, millal püüti seda üle-sanne asetada koolile. Tulemused olid puudulikud, sest õpetajad andsid seda edasi kui informatsiooni. Lapsed olid küll teadmisi saanud, aga puudus vaimulik mõju. Nüüd langeb see kohustus uuesti vanematele.

Jumala rahva ajalugu erineb tavalisest ajaloost. Rahva tavaline ajalugu on tutvustus üksikutest kangelastest ja kogu rahva suurtest tegudest. Jumala rahva ajalool on vaid üks kangelane ? Jumala. (Tärk 2014:277j)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Mõnikord tuleb kasuks minevikku meelde tuletada. Unusta-mine ning edasiliikumine ei pruugi alati kõige õigem tegu olla.

Palvetagem: Armas Taevane Isa! Sa armastasid meid enne ilma rajamist ja oled meile ka riigi valmistanud, kust ootame lapse pärandust. Sinu armastus on suur, sest oled me nimesid oma eluraa-matuse kirjutanud!

* * *

TÄIUSLIKKUS

Kolmapäev ? 10. oktoober

Ka teie olite varem Jumalast võõrdunud ja oma mõtlemise poolest tema vaenlased oma kurjade tegudega. Kl 1:21

Jumal soovis, et inimesed ja kõik nende järeltulijad Tema täiuslikkusest osa saaksid. Me tea-me mida inimene tegi ? ta vilistas selle

peale. Ta silmad vaatasid maa peale ja ta leidis, et seal on nii palju põnevat, et tema oma elu ajal on täiesti rahul sellega, mida ta sellel maal tundma õpib, mida ta võib omale saada ja mis teda võib õnnelikuks teha.

Kui esimeste inimeste silmad pärast pattulangemist avanesid, oli nende esimene avastus see, et nad nägid endid alasti olevat! Üks suur mõtleja ütles: "Viimane avastus mille inimene, kes on ter-ve maailma hüvesid ahminud, teeb, on seesama, mida esimene inimene avastas, et ta on puupaljas, alasti ja et tal pole mitte midagi!"

See, mille inimesed arvasid täiuslikuks loonud olevat, uskudes, et nad on Jumala üle kavaldanud, luues parema maailma, kui seda Jumal on teinud. Kas see pole manduva maailma tunnus, et selle rahvad valmistuvad enesetapule?

Pole siis ime, et sellel maal ei ole rahu ja sõprust inimeste vahel. Siin valitseb hirm tuleviku ees. Sellel maal valitseb vaen ja pole sugugi imestav, et maailm on sellist nägu. Silmad, mis ei ole tõusnud üles, ja süda, mis ei ole oodanud avatud taevast, peavad leppima sellega, mida nad maa peal on avastanud. (Haamer 1998:125j)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kas sinu elu head kavatsused jäävad teostamata, sest puudub valmisoleks kannatada vaimulike eesmärkide saavutamise pärast? (vt Mt 7:24-28)

Palvetagem: Issand, Sinu veri on ülim vara, otsata. Kõik armu täius tuleb sellest, see maksab taevas igavest.

* * *

TÄNU JUMALALE

Neljapäev ? 11. oktoober

Issanda parem käsi on tõusnud kõrgele, Issanda parem käsi teeb vägevaid tegusid! Ps 118:16

Issanda käsi on Vanas Testamendis väljend, mida kasutatakse Jumala suurte päästetegude kirjeldamisel. Jumal päästis Iisraeli Egiptuse orjusest "tõstetud käsivarrega".

"Seepärast ütle Iisraeli lastele: Mina olen Issand ja mina viin teid ära egiptlaste teoorjuse alt; ma päästan teid nende orjatööst ja lunastan teid oma väljasirutatud käsivarrega ning suurte kohtupidamistega. Mina võtan teid enesele rahvaks ja olen teile Jumalaks, ja teie peate tundma, et mina olen Issand, teie Jumal, kes teid viib välja egiptlaste teoorjusest." (2Ms 6:6,7)

Psalm räägib kristlasele turvalisest lootusest Jumala peale. Tal pole vaja karta, vaid ta võib kõiges loota Jumala abile. (Laato 2015:320j,323)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Miks on meid vaja enne nuhelda, kui saame tõeliselt Juma-lale kiitust laulda? Too Jumala ette oma mured ja pettumused.

Palvetagem: Kingi meile usujulgust ja tunnistajameelt. Hoia meid häbenemast inimesi, et sa ei peaks kord meid häbenema oma Taevase Isa ees. Anna õiged sõnad meie suhu. Pane meie keel kuulutama sinu kiitust ja rääkima sinu suurtest tegudest neile, kelle kõrvale sina oled meid elama asetanud. Eduard Salumäe

* * *

UUE LOODU TEKKIMINE

Reede ? 12. oktoober

Kui te vaid jääte kindlaks ja rajatuks usule ega lase end kõrvale viia evangeeliumis olevast lootusest, mida te olete kuulnud. Kl 1:23

Paulus teab, et tõeline kristlik usk on selle elu algus, mis Jumalast antuna viiakse Tema poolt ka täiusele (Fl 1:6). Apostel teab ka, et tõeline usk saab ilmseks kannatlikuks ja järjekindlaks kristlikus elus päev päeva kõrvale, samal ajal kui usk, mis pole tõeline, mida aga varastel etappidel on raske tõelisest eristada, hääbub ja sureb. Jumal kinnitab, ettõeline usk jääb püsima lõpuni. Kristlane ini-mesena saab kindlaks teha oma usu tõelisuse ainult kannatliku püsivuse kaudu, julgustatuna (vrd Rm 5:1-5) kristlikust lootusest.

Jumal on põhimõtteliselt andnud evangeeliumi teada kogu loodule siin maailmas. Vaaladest ookeanis kohisevate koskedeni on kogu loodu põhimõtteliselt Jumalaga lepitatud. Nagu valitseja, kes midagi välja kuulutab ja siis saadab käskjalad selle sõnumiga impeeriumi kaugeimatessegi nurkadesse, on Jumal Jeesuses Kristuses kuulutanud üks kord ja alatiseks, et Tema poolt loodud maailm on nüüd Temaga lepitatud. Käskjalad, tõtates selle sõnumiga maailma kõikidesse nurka-desse, on lihtsalt selle minevikus antud kuulutuse vahendajad. (Wright 2003:75,77)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Jumala õnnistused ei lange meile siiski iseenesest sülle. Ju-mala õnnistused saadavad neid, kes Jumalat usaldavad ja Tema nõuannetega arvestavad. Joosep Tammo

Palvetagem: Jumal, jäta mulle vankumatu usk Sinu puhta ja selge Sõna püsimisse. Tänu, Issand, et Sinu Sõna jääb igavesti ja seepärast on see ka usaldatav ja kindel. Anders Nohrborg

* * *

VAATA PÄÄSTJALE, RISTIS ÜLENDATUD ÕNNISTEGIJALE

Laupäev ? 13. oktoober

Mooses palvetas rahva eest. Ja Issand ütles Moosesele: "Tee enesele madu ja pane see ridva otsa, siis jääb elama iga salvatu, kes seda vaatab!" 4Ms 21:7,8

Jumala eesmärk oli seda rahvast, kes nii rumal oli oma ihaldamistega, siiski päästa. Ta pidi selleks, et rahvast korrale kutsuda, midagi tegema. Ta saatis maod teadmise, et need hirmsat kahju inimestele teevad. Ainult selle vahega, et varsti koos madude nuhtlusega rippus vaskmadu ridva otsas pääsemise sümbolina.

Meie silmad pole seda vaskmadu näinud. Ometi on Jumal ka meile lasknud sellise pääsemise tähe püstitada: "Ükski, kes Temasse usub, ei pea hukka saama!" ütleb Jeesus ühenduses sellega, kui Ta ennast võrdleb kõrbes ülendatud ussiga (Jh 3:16). Jumala pääste pole kunagi kaugel. Ta pole kaugel ühestki inimesest.

Sajad tuhanded inimesed olid Iisraeli leeris. Mõnele kumas ainult kujutus ridvale püstitatud maost, aga ta sai sellele vaadates ometi terveks. Kuidas see oli võimalik? Ta uskus Jumala päästesse. Ta sai terveks ka siis, kui ta silmad sulges ja sellele mõtles.

Meil ei ole tarvis mitte kujutlust Jumala päästest, vaid usku sellesse. Meil ei ole tarvis neid risti tükke, mida keskajal mäedi vagadele kalli hinna eest kui reliikviaid. Meil on tarvis usku ristis rippuvasse Päästjasse. (Haamer 1998:367)

Siis Mooses läks koos Aaroniga vaarao juurest välja. Ja Mooses hüüdis Issanda poole konnade pärast, keda ta oli vaaraole saatnud. (2Ms 8:8) Ja nõnda nagu Mooses ülendas kõrbes vaskmao, nõnda peab ülendatama Inimese Poeg (Jh 3:14)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kas ei pea Jumal midagi ka meiega ette võtma, et meid lahti raputada sellest mugavast orjapõlves rasvasöömise võimalusest?

Palvetagem: Sa trööstid mind, mu kurbus on Sul teada - Sa mõistad põrmulapse ohkeid, valu. Kui eksis, võid kõik jälle korda seada ja murtud hinge armukätel talud. Milla Krimm

* * *

Kasutatud allikad

- Haamer, Harri (1998) Avatud taeva all: [postill. Tallinn: Logos
- Hiob, Arne 2016. Nädala mõte. 03.10.2016. EELK Tallinna Jaani kogudus:
<http://www.tallinnajaani.ee/vaimuelu/n%C3%A4dala-m%C3%B5te/124-n%C3%A4dala-m%C3%B5te-3-10-2016.html>
- Laato, Antti 2015. Kristus psalmides. Märjamaa: http://www.eliisabet.ee/pdf/Laato-Kristus_Psalmides.pdf
- Paul, Toomas 2017. Nädala mõte. 23.01.2017. EELK Tallinna Jaani kogudus:

<http://www.tallinnajaani.ee/vaimuelu/n%C3%A4dala-m%C3%B5te/151-n%C3%A4dala-m%C3%B5te-23-01-2017.html>
- Soom, Kaido 2014. Usk ja uskmatust. - Eesti Kirik 22.10.2014: <http://www.eestikirik.ee/usk-ja-uskmatust-5/>
- Tärk, Osvald (2014) Psalmide seletus. Tallinn: Logos
- Wright, Nicholas Thomas 2003. Pauluse kiri koloslastele; Pauluse kiri Fileemonile. Tallinn: Logos

Koostas Indrek Lundava.

Oktoober 2018